

POSTRZEGANIE SPORTU JAKO DZIEDZINY PRESTIŻOWEJ A ZNACZENIE TECHNOLOGII MEDIALNYCH. PRZYKŁAD GOLFA

Sport oraz podejmowane przez jednostki w czasie wolnym formy ruchu – zarówno w przeszłości, jak i teraz – bywają wykorzystywane jako wyróżnik społecznej przynależności. Uczestnictwo bądź konsumpcję sportu można uznać za Veblenowską formę konsumpcji oraz próżnowania na pokaz. Mogą być one wyrazem „ostentacyjnego powstrzymywania się od pracy”, które „staje się obiegową oznaką sukcesów majątkowych oraz podstawą prestiżu”¹. Jednocześnie jednak kategoria ekonomiczna nie stanowi jedyne go wyznacznika postrzegania danej dyscypliny jako prestiżowej. Wyniki badań pozwalają wnosić, że obok kwestii finansowych, równie istotne okazują się czynniki kulturowe (w tym estetyczne) – niekiedy oparte na ponoszeniu wysokich kosztów, niekiedy zaś wynikające z kultury osobistej konkretnej osoby, czy respektowania tradycji i znajomości obowiązujących zasad. W takim postrzeganiu dyscyplin utwierdzają treści zamieszczane w mediach społecznościowych.

Prezentowane poniżej opracowanie ma na celu udzielenie odpowiedzi na pytanie, co wpływa na postrzeganie danej dyscypliny sportu jako prestiżowej? Analizując zawartość wybranych mediów społecznościowych, wyodrębniono wyznaczniki prestiżowego charakteru sportu, a w dalszej kolejności poddano sprawdzeniu znaczenie zastosowania w sporcie technologii medialnych dla zyskiwania lub utraty prestiżowego charakteru dyscypliny. Opracowanie ma charakter kaskadowy i przyjmuje wyjaśnienie w porządku od kwestii ogólnych do szczegółowych. W pierwszej kolejności, w oparciu o wyniki zastane, zarysowano krajobraz różnych dyscyplin sportu z perspektywy ich prestiżu. Odpowiedziano także na pytanie o przyczyny określonego

¹ M. Lenartowicz (2012), *Klasowe uwarunkowania sportu z perspektywy teoretycznej Pierre'a Bourdieu*, „Kultura i Społeczeństwo”, 3: 51.

ich postrzegania. Następnie przedstawiono, jaki obraz golfa – jako dyscypliny niemal powszechnie uznanej za prestiżową – wyłania się z treści internetowych. Problemem trzecim i najbardziej szczegółowym była natomiast kwestia znaczenia dla prestiżu zastosowania w sporcie (konkretnie w golfie) technologii medialnych. Czy nowe technologie stanowią dopełnienie czy zagrożenie prestiżowego charakteru dyscypliny? W badaniach zastosowano głównie analizę zawartości polskojęzycznych treści internetowych (mediów społecznościowych, przede wszystkim w serwisie Facebook), posiłkując się na wstępie analizą wyników wyszukiwań za pomocą wyszukiwarki Google.

Kategoria prestiżu – różnicowanie w postrzeganiu poszczególnych dyscyplin sportu

Dyscypliny sportowe można podzielić na bardziej popularne, takie jak piłka nożna, siatkówka czy koszykówka oraz mniej popularne, a wśród nich te, które uchodzą za elitarne. Ten drugi rodzaj dyscyplin charakteryzuje konieczność posiadania bardzo specyficznych umiejętności, odpowiedniego sprzętowania lub warunków uprawiania, wymagających często wysokich nakładów finansowych. Łatwo zauważyć, że społeczeństwo do niektórych z nich nie ma swobodnego, bezpłatnego albo taniego dostępu. W Polsce to między innymi tenis, jeździectwo, żeglarstwo czy sporty wodne². Umiejętność żeglowania deklaruje 2,9% badanych dorosłych Polaków, jazdy konnej – 5,9%, gry w tenisa i squasha (była to jedna pozycja w tabeli) – 7,9%³. Jednocześnie 3% badanych wskazuje na trenowanie tenisa (łącznie ze squashem), przy czym zajmują się tym głównie osoby z wykształceniem wyższym (37,2%) oraz średnim i policealnym (27,3%). Tym samym jest to dyscyplina rzadko wybierana przez Polaków. Podobnie jest w przypadku innych form ruchu. Analiza wyników badań CBOS z 2003 roku wykazała, że odsetek osób, które (czy w roku 1997, czy w 2002) zadeklarowały zaangażowanie w bardziej elitarne (w ich ocenie) i niewątpliwie kosztowniejsze sporty zimowe, zmalał (z 5% na 2%). W innym raporcie CBOS⁴ zaprezentowanym w 2006 roku wykazano, że jazda na nartach czy snowboardzie jest uznawana za charakterystyczną dla osób z wyższym statusem społecznym, czyli elitarną, prestiżową.

² Tamże: 53.

³ GUS (2009), *Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej w 2008 roku*, Warszawa: 103, https://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/kts_Uczestnictwo_pol_w_sporcie_w_2008r.pdf.

⁴ CBOS (2006), *Zainteresowanie sportami zimowymi oraz aktywność Polaków w tym zakresie*, BS/33/2006, http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2006/K_033_06.PDF.

Pozycja społeczna nadal pozostaje w ścisłej relacji ze sportem i wskazuje na prestiż dyscyplin. Pierre Bourdieu⁵ wykazał, że dla społeczeństwa francuskiego elitarnymi dyscyplinami sportu są: gra w golfa, tenis oraz jazda na narciach zjazdowych. Wyższe klasy społeczeństwa znacznie rzadziej wybierały: boks, rugby, kulturystykę czy piłkę nożną. Z kolei w Szkocji prestiż przypisano: curlingowi, krykietowi, narciarstwu, żeglarstwu i tenisowi. Wykazano, że najbardziej elitarną dyscypliną jest golf i squash. Formy ruchu cieszące się najmniejszym zainteresowaniem klasy AB⁶ to: bilard, łyżwiarstwo, hokej na lodzie, wędkarstwo, taniec i spacer⁷. We Flandrii za prestiżowe dyscypliny sportu uważa się: golf, żeglarstwo, tenis, narciarstwo zjazdowe i szybownictwo. Statusu tego nie posiadają: boks, zapasy, wędkarstwo, kolarstwo i łucznictwo⁸. W Holandii szczególną estymą darzy się łyżwiarstwo, w Austrii – narciarstwo zjazdowe, zaś w Wielkiej Brytanii – krykiet. W Polsce za prestiżowe uznaje się: żeglarstwo, golf i tenis. Elitarność tych sportów zdeterminowana jest głównie czynnikiem finansowym⁹.

W różnych społeczeństwach wskazuje się odmienne dyscypliny jako prestiżowe. Determinantem tego jest historycznie utrwalony stereotyp myślenia przez jednostki oraz nierówny podział na kategorie wyznaczające aspekty fizyczne (gorsze) i duchowe, intelektualne (lepsze). Dyscyplinami, które powielają się w większości wskazanych społeczeństw są: golf, żeglarstwo i tenis. Poniższe analizy dotyczyć będą sytuacji w Polsce, a w sposób szczególny skoncentrowane zostaną na golfie.

Wyznaczniki prestiżu sportu. Analiza wyników wyszukiwania słów kluczowych i zawartości internetowej

Chcąc przyjrzeć się bliżej postrzeganiu przez Polaków dyscyplin jako prestiżowych, przeprowadzono analizę wyników wyszukiwania słów kluczowych w wyszukiwarce Google. Testowano takie frazy, jak: sport elitarny, elitarne dyscypliny sportowe, prestiżowy sport, prestiżowe dyscypliny sportowe. Frazy zostały wpisane podwójnie. Najpierw wyszukiwane były słowa

⁵ P. Bourdieu (1978), *Sport and Social-class*, „Social Science Information”, 17: 819-840.

⁶ AB menadżerowie wyższego i średniego szczebla, wyżsi urzędnicy w administracji.

⁷ J. Grant (2006), *Sport, Culture and Society*, London-New York: 304.

⁸ M. Maarten, J. Scheerder (2004), *Social Determinants of Sport Participation Revisited: The Role of Socialization and Symbolic Trajectories*, „European Journal for Sport and Society”, 1: 35-50.

⁹ M. Lenartowicz, dz. cyt.: 56.

kluczowe bez cudzysłowu, następnie wzięte w cudzysłów¹⁰. Zawartość pierwszych dziesięciu wygenerowanych witryn dla każdej z fraz poddano analizie. Jej celem było określenie, jakie dyscypliny sportowe postrzega się w Polsce jako prestiżowe i dlaczego oraz wyszczególnienie kategorii wyznaczających prestiż. Ze względu na powtarzalność czynników, jakie czynią poszczególne dyscypliny sportu elitarnymi, jak również powtarzalność samych dyscyplin, zaprzestano analiz dalszych wyników wyszukiwania. Pominęto te stanowiące komunikaty czysto reklamowe bądź witryny, których zawartość odbiegała tematycznie od wyszukiwanej frazy.

Jako pierwszą przetestowano frazę „sport elitarny” Liczba wyników wyniosła 204 tys. W pierwszej kolejności roboty wyszukiwarki Google wskazały na tematyczne i specjalistyczne blogi oraz strony sportowe. Jedną z pierwszych była witryna Polish Match Tour. Na jej łamach zamieszczono artykuł zatytułowany: „Sport – masowy czy elitarny?” Autor wpisu rozważa w nim, czy sport posiada jeszcze znamiona prestiżu. Wnioskuje, że: „Mimo uniwersalności sportu, niektórych z dyscyplin nie możemy zaliczyć do masowych, mimo prezentowania podobnych wartości – gry *fair play*, zdrowej rywalizacji, ducha walki itp. Do elitarnych dyscyplin sportu zalicza się m.in. golf, polo, jeździectwo, żeglarstwo i narciarstwo. Elitarność tych sportów zdeterminowana jest głównie czynnikiem finansowym. Dużo więcej osób biega, czy jeździ na rowerze, ponieważ nie generuje to kosztów związanych z wypożyczeniem sprzętu, czy obiektu sportowego. Niemniej jednak, w Polsce rośnie grupa osób, która mimo nieuprawiania danej dyscypliny, śledzi profesjonalne rozgrywki w telewizji, czy Internecie. Kibiców żeglarstwa, czy narciarstwa jest w Polsce niemal tyle, ilu fanów wyścigów Formuły 1 czy kolarstwa”¹¹. Kolejne trzy wygenerowane witryny zawierały m.in. definicję elitarności sportu i szersze wyjaśnienia zjawiska. Definicje zamieszczono na stronie definicje.net.pl. We wszystkich wspomnianych wpisach jednoznacznie wskazuje się, że golf jest sportem elitarnym.

Następnie analizowano witrynę sport.pl i artykuł pt. „Żeglarstwo” – elitarny sport dla ludzi inteligentnych. W artykule autor przytacza m.in. słowa Komandora KŻ Petrochemia Płock: „Żeglarstwo jest bardzo widowiskowym sportem, dlatego trudno mi uwierzyć, że w Polsce jest tak niedoceniane. Na świecie to elitarna dyscyplina, wykorzystywana jako nośnik reklamy. Tam

¹⁰ Dzięki zastosowaniu cudzysłowu wyniki wyszukiwania zostały zawężone do stron, które zawierają dokładnie wpisany ciąg wyrazów, tj. występujących w tej samej kolejności, co pozwala na uzyskanie precyzyjniejszych wyników wyszukiwania.

¹¹ Polish Match, <http://www.polishmatch.pl/aktualnosc/sport-masowy-czy-elitarny> (05.11.2017).

wartość jachtów startujących w zawodach jest liczona w dziesiątkach milionów dolarów...”¹². Po raz kolejny wskazano, że wyznacznikami elitarności są wskaźniki ekonomiczne.

Słowa kluczowe znalazły odzwierciedlenie również w artykule luxlux.pl, pt. „Sport dla bogatych-drogo i elitarnie”. Autor w pierwszych słowach wskazuje i wylicza dyscypliny sportowe, które zaliczają się do elitarnych. Pisze m.in.: „Istnieją takie formy spędzania czasu, na które pozwolić mogą sobie wszyscy, ale też takie, którym poświęcają się elity. Ta prawidłowość dotyczy także dyscyplin sportowych. Można wśród nich wyróżnić kilka, które traktowane są jak sport dla bogatych. Niekiedy jest to postrzeganie bardzo stereotypowe, ale w większości prawdziwe. Sporty te bywają drogie lub po prostu trudno dostępne. Zaliczają się do nich m.in. golf, polo, jeździectwo, żeglarstwo i narciarstwo”¹³.

Dalsza analiza treści pozwala wysnuć wnioski, że wyznacznikami elitarności sportu są wskaźniki ekonomiczne, status społeczny osób trenujących dany sport, związana z tym tradycja, jak również jego estetyka (np. strój). Autorka artykułu na stronie czubajka.pl „Jazda konna – sport dla elit?” wskazuje na istotę elitarności, jaką jest podejmowanie treningu przez hermetyczną grupę społeczną. Nadmienia również o znaczeniu zasobności portfela (czynniki ekonomiczne) oraz estetyce (stroju). Dodatkowo zaznacza, że: „Elitaryzm jazdy konnej polega na tym, że sport ten powinni uprawiać ludzie cechujący się wysoką kulturą osobistą i ogładą. (...) Pod każdym względem zgadzam się, że jazda konna powinna być zarezerwowana dla elity. Elity, czyli ludzi na poziomie, reprezentujących wysoką kulturę osobistą, wrażliwość i elegancję. Koń sam w sobie jest uosobieniem piękna, wdzięku i harmonii, a to zobowiązuje”¹⁴. Tutaj pojawia się kolejny wyznacznik elitarności sportu, jakim jest kultura osobista i inteligencja (płynna i skryzalizowana).

Kolejny artykuł odnosi się do tenisa ziemnego. Zatytułowano go: „Tenis-sport z tradycją”¹⁵. Mowa w nim o elitarności będącej wynikiem wskaźników ekonomicznych, ilości poświęconego czasu i stopnia zaangażowania w treningi. Jeden z miłośników tenisa, Jakub Olik, mówi: „Tenis to ciężka praca zarówno na fizycznym, jak i psychicznym polu. To drogi sport, a jego elitarność wynika z ogromnego zaangażowania w treningi. Na pewno nie jest sportem »modnym«, jak np. bieganie, ponieważ wymaga dwóch, czasami trzech lat

¹² Płock Sport, <http://www.plock.sport.pl/> (05.11.2017).

¹³ Luxlux, <http://www.luxlux.pl/artykul/sport-dla-bogatych-drogo-i-elitarnie> (05.11.2017).

¹⁴ Czubajka, <http://czubajka.pl/2013/11/jazda-konna-sport-dla-elity/> (05.11.2017).

¹⁵ Delux, <https://deluxe.trojmiasto.pl/Tenis-sport-z-tradycja-n91685.html> (05.11.2017).

ćwiczeń, aby wykształcić w sobie niezbędne umiejętności”¹⁶. Mowa tu o szczególnej wytrzymałości, szybkości i odporności. Te cechy przydają się również poza kortem, w relacjach osobistych i zawodowych.

Kolejny analizowany materiał został opublikowany na łamach serwisu ddsk.pl i nosi tytuł: „Golf sport dla elit?”. Grzegorz Małkus pisze w nim m.in.: „Wielu uważa, że golf jest sportem elitarnym, droгим, niedostępnym dla ludzi przeciętnych czy niemających”¹⁷. Nie wskazuje jednak na jednoznaczne dowody elitarności. Natomiast potwierdzeniem znaczenia czynników ekonomicznych jako wyznaczników prestiżu golfa jest publikacja zatytułowana „Golf to elitarny sport? Nie, dzentelmenem może być każdy” (siemianowiceslaskie.naszemiasto.pl). Katarzyna Pachelska zwraca uwagę na brak przestrzegania zasad obowiązujących w golfie, a dotyczących stroju, co czyni go już nie tak elitarnym i prestiżowym. Z drugiej strony dodaje: „W modzie golfowej coraz więcej rzeczy jest dozwolonych. Jednak jest kilka, których na polu po prostu nie można na sobie mieć swingując (czyli biorąc zamach kijem, by uderzyć w piłkę): dresy, dzinsy i zwykłe T-shirty bez kołnierzyka”¹⁸. Tym razem zaakcentowany zostaje odpowiedni wygląd trenujących, którego przestrzeganie jest niewątpliwie wynikiem zarówno finansowej dostępności odpowiedniego stroju, ale i kultury osobistej: swoistej elegancji i przestrzegania tradycyjnych zasad.

Na łamach dwutygodnika „Forbes”, zamieszczono kolejną analizowaną publikację¹⁹. Bogdan Możdżyński wskazuje, że golf jako jeden ze sportów noszących znamiona elitarności jest zarazem bardzo interesujący dla sponsorów sportowych. Autor wyszczególnił aspekty ekonomiczne, przemawiające za wyjątkowością tej dyscypliny. Ponadto wśród wyników wyszukiwania znalazła się książka „Ciało w kulturze muzułmańskiej”²⁰, w której Katarzyna Pachniak opisuje dyscypliny trenowane we wspomnianej kulturze. W tym środowisku sportem elitarnym jest polo, ze względu na umiejętności i siłę fizyczną, którą muszą posiadać zawodnicy. Wyniki wyszukiwania pozwoliły też uznać, że za ekskluzywną dyscyplinę sportową uznawany jest snooker. Wskazuje na to wywiad z mistrzem Polski Krzysztofem Wróblem, zamieszczonym na stronie internetowej sport.dlastudenta.pl. O samym snookerze mówi: „Snooker jest trudniejszy,

¹⁶ Delux, <https://deluxe.trojmiasto.pl/Tenis-sport-z-tradycja> (05.11.2017).

¹⁷ Ddsk, <https://dds.pl/golf-sport-elitarny/> (05.11.2017).

¹⁸ Siemianowice Śląskie, <http://siemianowiceslaskie.naszemiasto.pl/arttykul/golf-to-elitarny-sport-nie-dzentelmenem-moze-byc-kazdy,925179,art,t,id,tm.html> (05.11.2017).

¹⁹ B. Możdżyński (2012), *Sponsorzy powracają do sportów elitarnych*, „Forbes”, <https://www.forbes.pl/> (05.11.2017).

²⁰ K. Pachniak (2016), „Czy możemy poprawiać i kształtować nasze ciała poprzez sport?” – *ciało a sport w kulturze muzułmańskiej*. W: K. Pachniak, M. Nowaczek-Walczyk [red.], *Ciało w kulturze muzułmańskiej*, Warszawa: 65.

ekskluzywny i elitarny – to w nim do wygrania są największe finansowe nagrody. To król wszystkich gier bilardowych, a mistrzowie świata dostają tytuły szlacheckie”²¹. Dodatkowo, zawodnik wskazuje na wymóg dotyczący stroju oraz kwoty, jakie trzeba wydać w związku z chęcią trenowania.

Podsumowując uzyskane wyniki, można stwierdzić, że istnieje dość wąska lista dyscyplin postrzeganych jako prestiżowe. Niektóre z nich stanowią sztandarowe, często przywoływane przykłady. Niewątpliwie należy do nich golf. Wśród kategorii wyznaczających prestiżowy charakter dyscypliny dominują: czynnik finansowy (wysokie koszty), tradycje wpisane w uprawianie sportu – mowa tu na przykład o obowiązującej określonej estetyce (np. stroju) – oraz kultura osobista (elegancja, ogłada, przestrzeganie norm zachowań). Dostrzega się również znaczenie bardziej relatywnych czynników, jak: wyjątkowość posiadanych umiejętności, siły, zaangażowania w wymiarze fizycznym, czasowym, czy emocjonalnym. Te jednak wydają się być dyskusyjne w kontekście wymogów stawianych dyscyplinom uznawanym za nieprestiżowe. Stąd za podstawowe wyznaczniki uznano wysokie koszty uprawiania i przyjęte, tradycyjne wartości i zasady (w tym o charakterze estetycznym).

Znaczenie technologii medialnych dla postrzegania prestiżu danej dyscypliny. Przykład golfa

Golf jest jedną ze sztandarowych dyscyplin postrzeganych jako prestiżowe. Jego uprawianie jest stosunkowo kosztowne, wymaga opanowania określonych norm, zachowań, dbałości o wygląd. Celem bliższego scharakteryzowania obrazu, jaki wyłania się z opinii na temat tej dyscypliny przeprowadzono analizę zawartości dwóch najbardziej reprezentatywnych stron w ramach serwisu Facebook, w sposób szczególny koncentrując się na komentarzach użytkowników. Badaniu poddano 200 komentarzy pod postami na każdej z analizowanych witryn. Były to: Golf – profil skupiający największą liczbę osób zainteresowanych tą dyscypliną w Polsce (30 tys.) oraz Fanpage Golf Channel – kanał transmitujący rozgrywki na polu golfowym (obserwuje go 360 tys. osób).

Analiza zawartości treści medialnych prezentowanych na fanpage’u Golf Channel²² potwierdza wnioski z poprzedzającej analizy wyników wyszukiwania za pomocą słów kluczowych. Publikowane posty obrazują celebrowanie różnych elementów tradycji gry w golfa, m.in. stroju (białe koszulki polo oraz

²¹ Dla Studenta, http://sport.dlastudenta.pl/arttykul/Snooker_sport_ekskluzywny_i_elitarny_91295.html (05.11.2017).

²² Facebook, <https://www.facebook.com/GolfChannel/> (19.11.2017).

eleganckie spodnie i spódnice). Strony obfitują w zdjęcia oraz filmy z treningów na polach golfowych mieszczących się w odległych zakątkach świata, np. w Dubaju. Treści wskazują na wyjątkowy charakter dyscypliny, uwiadamiając się w bardzo uroczystym celebrowaniu gry, połączonym z niedostępnością dla większości ludzi. Twórcy postów promują gwiazdy golfa, ich sponsorów oraz uzyskiwane wyniki sportowe. Mimo bardzo dużej liczby osób obserwujących Golf Channel, komentarzy pod poszczególnymi postami jest stosunkowo mało. Średnio jest ich 10 na jeden post. Może to wskazywać na istnienie w Polsce niewielkiej grupy osób, która faktycznie uprawia ten sport lub się nim interesuje. Może to również wynikać z nieobecności tych osób w serwisach typu Facebook, który ma charakter zdecydowanie egalitarny i masowy. Część osób trenujących, będących jednocześnie użytkownikami Facebooka, dzieli się pasją z innymi. W komentarzach jednak nie znaleziono bezpośrednich wskazań na prestiżowy charakter golfa. Osoby komentujące odnoszą się do aktualnych wydarzeń związanych ze sportowcami, bądź wyrażają swoje uznanie za pomyślne, spektakularne uderzenie czy trafienie w dołek.

Posty publikowane na portalu Golf są mniej oficjalne w porównaniu z postami publikowanymi na profilu Golf Channel. Pojawiają się tu tzw. memy oraz hasła nawołujące do refleksji. Prezentowane są również nowinki technologiczne dotyczące sprzętu czy wyposażenia pola golfowego. Mają one charakter luksusowy. Osoby obserwujące stronę chętnie dzielą się swoimi opiniami. Średnio pod jednym postem pojawia się 30 komentarzy. Pod jednym z nich (memem) znajdujemy następujący komentarz: „Ludzie mówią mi, że oglądanie, jak gram w golfa, jest jak oglądanie horroru, nigdy nie wiesz, co się stanie. To są okazjonalne cuda, które sprawiają, że osoby powracają”²³. Wypowiedź ta wskazuje na istotność spektakularności gry, niepowtarzalności sytuacji, roli elementu zaskoczenia i swoistej wyjątkowości. W świadomości użytkowników serwisu może ona zaistnieć o tyle, o ile zostanie to wizualnie zakomunikowane szerszej publiczności, co ma miejsce dzięki zastosowaniu podczas gry cyfrowych kamer i publikacji w sieci w postaci internetowego video.

Z drugiej jednak strony możemy dostrzec swoisty puryzm i zdystansowanie wobec nowych technologii. Jeden z użytkowników serwisu, komentując nowatorskie narzędzie w postaci kija z laserową miarką do wyznaczania celu, stwierdził, że używanie przez niego takich urządzeń spowodowałoby wydalenie go z klubu. Użytkownicy snuli domysły o legalności wykorzystywania takiego sprzętu na polu golfowym, jednak znaczna część potraktowała ten post prześmiewczo, uznając za żart lub nieporozumienie. Można zatem

²³ Facebook, <https://www.facebook.com/Golf-1611375185769406/> (19.11.2017).

wnioskować, że wykorzystywanie nowych technologii przez graczy w golfa jest oceniane negatywnie. W opinii amatorów tego sportu obniża to jakość gry, a z perspektywy wizerunku dyscypliny – umniejsza jej prestiżowy charakter. Wysokie koszty związane z wejściem w posiadanie takiej technologii nie rekompensują ewentualnej straty wizerunkowej. Istotą elitarności jest bowiem stałość i niezmiennosc obowiązujących zasad.

Uzupełniająca analiza 20 profili facebookowych osób, które deklarują uprawianie golfa, pod kątem wyszczególnionych wyznaczników prestiżu potwierdziła, że jest to sport trenowany przez osoby wykazujące się dostępem do wystarczających środków finansowych. Wskazują na to zdjęcia z licznych wyjazdów zagranicznych, uczestnictwo w *eventach* przeznaczonych dla hermetycznego grona oraz choćby deklaracje posiadania dóbr marek premium (choćby samochodów). Są to osoby skupione wokół klubów golfowych, co stanowi warunek uczestnictwa w zawodach (takich jak: First Warsaw Golf, World Amateur Golfers Championship Poland itp.). Dbają o elegancki ubiór i zachowanie estetyki podczas gry (nosząc eleganckie czarne/białe spodnie i koszulki polo oraz jedną, zwykle białą rękawiczkę). Sportowcy posiadają własne kije z wózkami oraz pokrowcami. Wśród wykorzystywanych technologii pojawiają się jedynie telefony komórkowe, lunety do wypatrywania piłeczek oraz kamery. Niekiedy wzmiankowane kije golfowe wyposażone są w laserowe wskaźniki. Urządzenia takie nie mają jednak przyzwolenia wśród graczy. Ich zastosowanie uznawane jest za przejaw nieuczciwości²⁴.

Podsumowanie

Stanowiąca punkt wyjścia analiza danych zastanych, wskazała na duże rozbieżności w postrzeganiu dyscyplin w różnych społeczeństwach i kulturach, stąd przeprowadzone badania ograniczono do źródeł polskojęzycznych. Podsumowując przeprowadzone analizy materiałów internetowych można stwierdzić, że kategoria prestiżowych dyscyplin sportu jest stosunkowo wąska, ale w jej ramach można wskazać dyscypliny sportu niekwestionowane pod względem cechującego je prestiżu. Jedną z dyscyplin powszechnie uznanych za prestiżowe jest golf. Obraz wyłaniający się z analizy treści internetowych

²⁴ Dopełniająca analiza 20 najpopularniejszych polskojęzycznych filmów dotyczących golfa zamieszczonych na portalu YouTube.pl oraz hasztagu „golf” na polskojęzycznych profilach w serwisie Instagram potwierdziły wcześniej uzyskane wyniki. Prezentowany wizerunek dyscypliny, jak i uprawiających je osób, zasada się na dominacji w przekazie marek z segmentu premium, akcentowaniu eleganckiego wyglądu, wyjątkowości lokalizacji pól golfowych oraz przebiegu różnego rodzaju *eventów* klubowych.

budują trzy grupy wyznaczników prestiżu: ekonomiczne, kulturowe i ogólnosportowe. Pierwszy z nich wydaje się dominujący, a w niektórych okolicznościach warunkujący – choćby częściowo – pozostałe. Jednak w przypadku golfa równie istotne dla utrzymania statusu dyscypliny prestiżowej okazują się czynniki kulturowe, w których mieszczą się: uznanie dla tradycyjnych norm, zwyczajów i przepisów, np. przestrzeganie zasad odpowiedniego wyglądu i zachowania na polu golfowym. Oznacza to z jednej strony odpowiedni strój i ekwipunek, a z drugiej – wysoką kulturę osobistą we wzajemnych relacjach, uczestnictwo w określonych wydarzeniach. Ostatnią grupę stanowią czynniki, które można uznać za dyskusyjne w stosunku do dyscyplin tzw. nieprestiżowych, jednakże uznawane za takie przez autorów internetowych treści. Mieszczą się tu np. wymogi stawiane amatorom elitarnych dyscyplin, np. gotowość do poświęcenia dużej ilości czasu na treningi, odporność psychiczna, siła fizyczna.

Pytanie dotyczące wpływu zastosowania w sporcie technologii medialnych na wzrost lub spadek jego odbioru jako dyscypliny prestiżowej – w przypadku golfa – wydaje się wskazywać na odpowiedź przeczącą. Po pierwsze technologie medialne nie znajdują szerokiego zastosowania w praktyce golfa. Po drugie technologie specjalistyczne są raczej oceniane negatywnie – sugeruje się ich negatywny wpływ m.in. na postrzeganie golfa jako dyscypliny wyjątkowej. Natomiast nie zmienia to faktu, że golf jest tematem obecnym w mediach społecznościowych i jego ewentualny wizerunek jako dyscypliny prestiżowej budują również treści komunikowane w sieci. Te zaś potwierdzają znaczenie kategorii wyszczególnionych jako ogólnie obowiązujące w grupie dyscyplin prestiżowych, tj. ekonomicznych i kulturowych. Treści zamieszczane w mediach społecznościowych utwierdzają odbiorców w postrzeganiu golfa jako wysoce prestiżowego. Służą jako kolejne narzędzie budowania takiego wizerunku, który mimo prób otwarcia się na mniej zamożnych amatorów tego sportu, silnie utożsamiany jest z zamożnością, ekskluzywnością i hermetycznością.